

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/12/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015200832
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7015200832.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: C. C., akademický maliar, bytom H. XXX, J., zastúpeného JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou so sídlom Čajakova 5, Košice, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. novembra 2015, č.k. 1Sd/42/2015-36, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. novembra 2015, č.k. 1Sd/42/2015-36, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne z 24. februára 2015, č. 600 817 6163 0, z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporkyňa j e p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi k rukám právnej zástupkyne JUDr. Danici Holováčovej náhradu trov právnej služby v sume 87,50 eur, do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 13. novembra 2015, č.k. 1Sd/42/2015-36 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie z 24. februára 2015, č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa priznala invalidný dôchodok od 30. októbra 2014 podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Za invalidného bol navrhovateľ uznaný z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice. Výsledok posúdenia je uvedený v Lekárskej správe z 10. februára 2015.

Krajský súd, ako súd prvého stupňa, po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne pri jeho vydaní zistil, že rozhodnutie je súladné so zákonom, preto ho po vykonanom dokazovaní podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil. V správnom konaní bol zdravotný stav navrhovateľa posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, dňa 10. februára 2015, v zmysle

ktorého bol navrhovateľ uznaný invalidným od 30. októbra 2014 podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pretože splnil aj ostatné podmienky na vznik nároku na invalidný dôchodok, tento mu bol priznaný napadnutým rozhodnutím. Po podaní opravného prostriedku proti preskúmanému rozhodnutiu bol zdravotný stav navrhovateľa znovu posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, dňa 9. mája 2015 a následne kontrolným posudkom druhostupňového posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, dňa 9. júla 2015, zhodne s určenou 75% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 30. októbra 2014.

Pretože navrhovateľ vo svojom opravnom prostriedku žiadal priznanie invalidity späťne 3 roky, bol jeho zdravotný stav opakovane posúdený na základe ním doložených správ z odborných vyšetrení. Pretože od roku 2011 neboli dokumentované žiadne relevantné lekárske nálezy, ktoré by odôvodňovali uznať navrhovateľa invalidným 3 roky späťne od priznaného dátumu invalidity, bol ponechaný pôvodný dátum vzniku invalidity od 30. októbra 2014 so 75% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

2.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie. Poukázal na správne konanie, v ktorom bola určená 75% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly IV položka 1 písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení, t.j. cukrovka ťažko kompenzovateľná, s opakovanými stavmi kolísania hodnôt glykémie a diabetickými komplikáciami. Navrhovateľ nesúhlasí s rozhodnutím odporkyne, ktorým mu bol priznaný invalidný dôchodok až od 30. októbra 2014. Invalidný dôchodok žiada priznať za 3 roky späťne od dátumu jeho priznania. S právnym názorom krajského súdu navrhovateľ nesúhlasí. Tvrdí, že diabetes I. typu (cukrovka) mu bola diagnostikovaná v roku 1991 a bol liečený. Už v roku 2007 bol prvýkrát hospitalizovaný na chirurgickej klinike pre gangrénu pravej päty spôsobenej diabetom. Opakovane bol hospitalizovaný pre recidivujúce zápaly pravej nohy a v roku 2011 mu bol amputovaný malíček na pravej dolnej končatine. Komplikácie spojené s diabetom nastúpili už v roku 2007, čo je zrejmé aj z prepúšťacích správ zo 17. decembra 2007, 30. mája 2008, 4. októbra 2008, 24. marca 2009, 4. júla 2009, 24. júna 2013 a 10. novembra 2014. V prepúšťacej správe zo 4. októbra 2008 poukázal na konštatovanie, že trpí ochorením diabetes mellitus I. typ, kompenzovaný inzulínom v štádiu chronických komplikácií. Na základe uvedeného požaduje priznanie invalidného dôchodku za obdobie 3 roky späťne od podania prvej žiadosti, t.j. od 30. mája 2011, nakoľko žiadosť bola podaná dňa 30. mája 2014. V ďalších dôvodoch odvolania spochybnil objektivitu lekárskeho posudku, na základe ktorých bolo rozhodnuté o jeho invalidite a následne žalovaným rozhodnuté o priznaní invalidného dôchodku až od 30. októbra 2014, pretože posudkoví lekári sociálneho poistenia sú v zmluvnom vzťahu s odporkyňou. Rozsudok krajského súdu navrhol zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej pomoci (spísanie odvolania dňa 14. decembra 2015) podľa § 10 a nasl. vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v sume 139,83 eur s paušalom 8,39 eur a s 20% DPH v sume 29,64 eur, spolu 177,86 eur.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu nepovažovala dôvody uvedené v odvolaní za opodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnil alebo vyvrátili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1, 2 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania je preskúmanie zákonosti rozhodnutia odporkyne o priznaní invalidného dôchodku pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola IV. položka 1 písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení so 75% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 30. októbra 2014.

Žiadosť o invalidný dôchodok bola s navrhovateľom spísaná zodpovedným zamestnancom Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, dňa 10. februára 2015. Na strane 4 žiadosti navrhovateľ uviedol, že dôchodok žiada priznať od 30. mája 2011.

Podľa § 71 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Posúdenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 zákona o sociálnom poistení pritom nemôže pozostávať len z podradenia zdravotného postihnutia, ktoré je podľa posudkového lekára rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu pod niektoré zdravotné postihnutie uvedené v prílohe č. 4 (§ 71 ods. 5 zákona o sociálnom poistení), ale treba brať aj zreteľ na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (§ 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení). Pokles sa pritom (§ 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení) posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja a liečby, komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolenie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Invalidný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný preskúmaným rozhodnutím od 30. októbra 2014, dňom prepustenia z hospitalizácie na chirurgickej klinike. V posudku z 10. februára 2015 posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, MUDr. R. F. uviedla, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je diabetes mellitus I. typu s orgánovými komplikáciami ako diabetická noha, diabetická polyneuropatia, retinopatia, a počínajúca nefropatia. Z percentuálneho rozpätia 50-75% pre túto chorobu určila 75%.

Z podkladov súdneho spisu, súčasťou ktorého bol aj posudkový spis navrhovateľa vedený v Sociálnej poisťovni, pobočka Košice, je preukázateľne zistené, že žiadateľ o invalidný dôchodok bol už od roku

1991 liečený na diabetes mellitus I. typu; bol hospitalizovaný vo vojenskej nemocnici a na I. internej klinike FNŠP; od začiatku bola nasadená intenzifikovaná inzulínová liečba. V roku 2007 bol hospitalizovaný na I. chirurgickej klinike FNLP v Košiciach pre gangrénu nohy. Z ďalších do spisu založených prepúšťacích správ z jednotlivých hospitalizácií je preukázané operačné riešenie defektu v oblasti pravej päty a od roku 2009 diabetes mellitus typ 2 na inzulíne a liečba diabetu podľa diabetológa.

Podľa lekárskeho posudku z 9. júla 2015 posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach MUDr. S. J., navrhovateľ nedoložil od roku 2011 také odborné lekárske nálezy, ktoré by odôvodňovali posudzovaného uznať invalidným 3 roky spätne od priznaného dátumu vzniku invalidity, preto bol ponechaný pôvodný dátum vzniku invalidity od 30. októbra 2014 naďalej so 75% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Medzi závermi posudkových lekárov neboli zistené rozpory. Navrhovateľ namietal dátum priznania invalidity.

Odvolačný súd však zistil, že dátum vzniku invalidity je v lekárskejších posudkoch posudkovými lekármi sociálneho zabezpečenia spochybniteľne stanovený od prepustenia z chirurgickej klinike od 30. októbra 2014.

V ďalšom konaní odporkyňa zabezpečiť posúdenie poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť v súlade s § 71 zákona o sociálnom poistení odo dňa, od ktorého si navrhovateľ žiadal dôchodok priznať, nie len podľa odseku 5, ale aj podľa ostatných odsekov citovaného zákonného ustanovenia. Zistenia a závery týkajúce sa porovnania telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti navrhovateľa so schopnosťami zdravej fyzickej osoby musia byť uvedené v posudku. Po náležitom zistení a zhodnotení všetkých hľadísk vymedzených v zákone možno o nároku na dávku alebo jej trvanie vo veci opätovne rozhodnúť a rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodniť.

Nálezy odborných lekárskejších vyšetrení (hospitalizácia na chirurgickej klinike v roku 2007 pre gangrénu päty pravej nohy s flegmónou, chirurgicky ošetrovaný, pravidelne sledovaný diabetológom, ktoré sú uvedené v predmetných posudkoch navodzujú možný skorší dátum vzniku invalidity. V každom prípade však navrhovateľ má právny nárok na rozhodnutie v zmysle riadne uplatnenej žiadosti.

Pretože od dátumu vzniku invalidity sa odvodzuje suma invalidného dôchodku určená podľa § 73 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, je nutné dátum vzniku invalidity zistiť spôsobom nevzbudzujúci pochybnosti. Odvolačný súd podotýka, že na tento účel je možné ustanoviť znalca v zmysle § 196 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zmenil podľa § 250ja ods. 3 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP a rozhodnutie odporkyne z 24. februára 2015 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania odvolačný súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia. Advokátke patrí odmena za uplatnený 1 úkon právnej služby (odvolanie zo dňa 14. decembra 2015) podľa § 14 ods. 1 písm. c/ Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo výške á 64,53 eur s režijným paušálom á 8,39 eur vrátane 20% DPH, keďže advokátka je platiteľkou DPH (§ 11 ods. 4, § 13a ods. 1, § 15 písm. a/ a § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, § 149 ods. 1 v spojení s § 160 ods. 1 OSP). Nárok na náhradu trov právnej služby, uplatnený právnu zástupkyňou navrhovateľa nebol súladný s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. Podľa § 11 ods. 4 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. V dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmania rozhodnutia o priestupkoch patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.